

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

FINANSDEPARTEMENTET

07. MAI 2003

03.440-25

Arkiv

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 OSLO

Deres ref
03/440 C HV/ISa

Vår ref
200301414-13/SCH

Dato
05.05.2003

Utredning fra Statsbudsjettutvalget - "Hva koster det? – Bedre budsjettering og regnskapsføring i staten" – høringsuttalelse fra Nærings- og handelsdepartementet

Vi viser til Finansdepartementets brev av 03.02.2003 med utsendelse av Statsbudsjettutvalgets utredning på høring.

Nærings- og handelsdepartementet stiller seg positiv til hovedforslagene fra utvalget, dvs. at:

- staten går over fra dagens kontantprinsipp til føring etter bedriftsøkonomiske prinsipper i statsbudsjettet og statsregnskapet
- flerårig budsjettering synliggjøres gjennom flerårige, helhetlige budsjettframskrivninger i inntil fire år
- det åpnes for å fatte flerårige budsjettvedtak for enkelte nærmere utvalgte prosjekter, virksomheter eller områder

Med hensyn til det siste kulepunktet ser vi behov for en nærmere diskusjon av hvilke områder som skal velges ut – eller hvilke kriterier som skal legges til grunn for utvelgelse – dersom ikke alle områder skal budsjetteres over flere år. Vi ser at det kan være en fare for at flerårige budsjettvedtak kun blir symbolske vedtak, og at vedtakene uansett blir endret når det politiske og finansielle landskapet endrer seg. Vi har ikke konkrete forslag til hvordan dette best kan forhindres, utover å begrense den samlede bruken av flerårige budsjettvedtak slik at fleksibiliteten i de postene som er igjen, ikke svekkes for mye.

En eventuell gjennomføring av forslagene vil antakelig kreve betydelige ressurser i en

Postadresse
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 1

Telefon
22 24 90 90
Org no.
972 417 890

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 02 64

Saksbehandler
Johan Schlanbusch
22 24 65 42

overgangsfase – spesielt hvis de innføres samtidig – både i form av tid og kompetanse blant offentlig ansatte, men også blant politikere. Det vil derfor være sentralt at det avsettes tilstrekkelig tid og ressurser til innføring. I siste instans tror vi at suksessen til de foreslåtte reformene vil stå og falle på den politiske evnen og viljen til å nyttiggjøre seg økt beslutningsinformasjon og til å gi offentlige virksomheter arbeidsro når budsjetttrammer for flerårige prosjekter eller prosesser først er fastsatt. Vi mener derfor at det vil være avgjørende at både politikere i regjeringssposisjon og på Stortinget blir involvert og engasjert i god tid før eventuell gjennomføring.

Kopi av høringsuttalelser fra fem av Nærings- og handelsdepartementets underliggende virksomheter følger vedlagt. Vi vil spesielt henvise til høringsuttalelsen fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) der det framgår at NGU stiller seg til disposisjon for å delta i prøvevirksomhet dersom det er aktuelt før eventuell innføring av reformene.

Med hilsen

Fartein Sætre (e.f.)
ekspedisjonssjef

Bjørn Kåre Molvik
avdelingsdirektør

5 vedlegg

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 200301414-2/BEJ
Vår ref.: 03/00104-002 ADM OAV
Arkiv: 120

Trondheim, 28. april 2003

HØRING - UTREDNING FRA STATSBUDSJETTUTVALGET: "HVA KOSTER DET? - Bedre budsjettering og regnskapsføring i staten"

Det vises til NHDs brev av 13.02.2003 hvor det bes om eventuell høringsuttalelse til utredningen fra Statsbudsjettutvalget.

Statsbudsjettutvalget, som har lagt fram sin utredning "Hva koster det? – Bedre budsjettering og regnskapsføring i staten", foreslår at:

- Periodiseringsprinsippet, basert på bedriftsøkonomiske prinsipper, innføres for statsbudsjettet og statsregnskapet, herunder for statlige virksomheter.
- Det åpnes for å fatte flerårige budsjettvedtak for enkelte, nærmere utvalgte prosjekter, virksomheter eller områder. Tidshorisonten foreslås inntil 3 år ut over nærmeste budsjettår, dvs. inntil 4 år, og bør være rullerende.

Periodiseringsprinsippet, basert på bedriftsøkonomiske prinsipper

Når det gjelder innføringen av budsjett og regnskap etter bedriftsøkonomiske prinsipper legger Statsbudsjettutvalget opp til en framdriftsplan hvor "*omlegging for virksomheter som i dag bruker periodisering for interne formål*" kommer i en tidlig fase.

NGU har siden implementering av nytt økonomissystem fra 1996, periodisert sitt interne budsjett og regnskap tilnærmet etter fakturaprinippet. Det er ikke gjennomført interne avskrivninger av investeringer, som er løpende utgiftsført. Det er foretatt interne avsetninger for feriepenger og arbeidsgiveravgift.

Innføring av sentral husleieberegning via Statsbygg fra 1996, medførte for NGUs vedkommende at nettobudsjettet fra NHD ble økt med ca 15%. Vi synes det bør vurderes å videreføre den praksis som ble startet ved innføring av husleieberegning, ved også å fordele andre sentrale kostnader.

Følgende tiltak bør kunne iverksettes for å få et bedre kostnadsbilde av den enkelte virksomhet:

- Både arbeidstakers (2% av bruto lønn) og arbeidsgivers (ca 8% av lønn) andel av premie til pensjonsforpliktelser bør regnskapsføres løpende som en fast faktor av pensjonsgivende lønnskostnadene, herunder også arbeidsgiveravgift av premien.
- Lokal beregning og regnskapsføring av arbeidsgiveravgift. Det vises til Finansdepartementets tidligere høring av 07.03.1997 om beregning og utgiftsføring av

arbeidsgiveravgift, og som i brev 04.03.98 konkluderer med å utsette den foreslåtte omleggingen.

- Beregning av likviditetskostnad/inntekt for periodisk utnyttelse av netto kreditt fra statens konsernkonto. Tiltaket forutsetter periodisk tildeling/overføring av andel av årets nettobudsjett fra eget departement. Denne beregningen bør skje sentralt i Norges bank eller i annen regi av Finansdepartementet.

Målet om å kunne sammenligne statlige virksomheters kostnader med private virksomheters kostnader, forutsetter at det også gjøres noe for å eliminere virkningen av at statlige virksomheter må betale og utgiftsføre merverdiavgift for alt kjøp av varer og tjenester. Det enkleste synes, ut fra vår vurdering, er å gi alle offentlige virksomheter fullt fradrag for inngående avgift. Dette burde la seg gjøre med en teknisk budsjettmessig korrigering av statsbudsjettet utgifts- og inntektsside. Videre medfører den manglende fradragsmuligheten for inngående merverdiavgift også en konkurransevridning i forhold til privat sektor, da det blir ca 20% billigere å etablere tjenesten med egne statlige ansatte og eventuelt, utstyr enn kjøp av tjenesten fra mulige private aktører.

NGUs erfaring fra egen virksomhet, hvor personalavhengige kostnader og andre faste kostnader utgjør en vesentlig andel (70-80%) av totalbudsjettet, er at det også hensiktsmessig å etablere systemer for å registrere tidsbruk og utnyttelse av større utstyrsenheter (internleie). Dermed kan man følge utviklingen på forskjellige interne administrative oppgaver/prosjekter, og vise totalkostnaden for innsatsen rettet mot resultatkrav i st.prp nr 1 og tildelingsbrev, samt mer spesifikke resultatmål i egen virksomhetsplan. Dette er også data som er vesentlig for å kunne måle seg kostnadsmessig mot andre virksomheter både innen offentlig og privat sektor.

Den kompetanse og praksis som er etablert i statlig økonomistyring i Finansdepartementet, departementene og virksomhetene siden innføringen av nytt økonomireglement gir et godt grunnlag til å gå videre mot felles regnskapsprinsipper for offentlig og privat virksomhet. Et annet viktig grunnlag er etableringen av den kultur for erfaringsutveksling og derigjennom kontinuerlig kvalitetsforbedring av statlig økonomistyring som Finansdepartementet står i spissen for med sin kompetanse, hjemmesider og andre arrangementer.

Utvalgets forslag til implementeringsstrategi synes fornuftig. Det bør trekkes veksler på det arbeid og den erfaring som er gjort bl.a. for virksomheter med unntak fra bruttoprinsippet og kontantprinsippet i universitets- og høyskolesektoren med etablering av felles regnskapsprinsipper.

Flerårige budsjettvedtak og resultatkontrakter

Statsbudsjettutvalget åpner for å fatte flerårige budsjettvedtak for enkelte, nærmere utvalgte prosjekter, virksomheter eller områder. Det er noe uklart hvor langt utvalget vil gå når det gjelder flerårige budsjetter og resultatkontrakter. NGU vil trekke fram erfaringene fra Danmark. Som eksempel på hva som kan være aktuelt også i Norge vil vi nevne "Resultatkontrakt 2000-2003 mellom Miljø- og energiministeriet og Danmarks og Grønlands geologiske undersøgelse (GEUS)" (50 s.). Kontrakten kan revideres i forbindelse med de årlige budsjettforhandlingene, dersom det skjer endringer i Finansdepartementets budsjetttrammer for GEUS for kontraktsperioden.

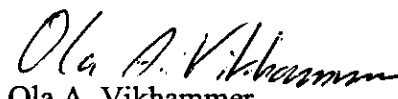
Vi støtter sterkt at det innføres flerårige budsjettvedtak for forvaltningsinstitusjoner slik som NGU, hvor behovet for institusjonens tjenester ikke vil variere vesentlig fra år til år. En slik 4-årig resultatkontrakt bør kunne gi grunnlag for en mer helhetlig planlegging og effektiv gjennomføring av virksomheten både fra vedkommende departements og etats side. NGU er interessert i å være med på å prøve ut et tilsvarende opplegg.

Konklusjon

NGU støtter utvalgets innstilling og er interessert i å delta i den prøvevirksomheten som vil komme før reformene gjennomføres fullt ut.

Med hilsen

Arne Bjørlykke
adm. direktør

Ola A. Vikhammer
adm.sjef

Justervesenet

Norwegian Metrology and Accreditation Service

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Deres ref./Your ref.
200301414-2/BEJ

Vår ref./Our ref.
02/1139-5/mmi/111

Dato/Date
22.04.03

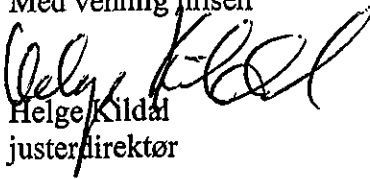
Utredning fra Statsbudsjettutvalget - høring

Vi viser til brev av 13. februar 2003, hvor vi blir bedt om kommentarer til utredningen fra Statsbudsjettutvalget "Hva Koster det? – Bedre budsjettering og regnskapsføring i staten".

Justervesenet ser store fordeler med budsjettering i et flerårig perspektiv. Dette vil gi oss bedre rammebetingelser, spesielt hva gjelder planleggingsgrunnlag. I likhet med andre små statlige etater sliter vi med å få gjennomført større ønskelige investeringer innenfor årsrammen, -et forutsigbart budsjett over flere år vil klart rette på blant annet dette.

Vi stiller oss også positiv til omlegging av regnskapsføringen ved innføring av periodiseringsprinsippet. En slik omlegging antas å ha stor betydning både for overordnet myndighet og angjeldende etat i styringen og planleggingen av virksomheten. Omleggingen vil også gi et riktigere bilde av de totale kostnader forbundet med den statlige virksomhet.

Med vennlig hilsen

Helge Kildal
justerdirektør

Magnar Minsås
avdelingsdirektør

Nærings- og handelsdepartementet

Pb 8014 Dep
0030 OSLO

Deres ref.	Vår ref.	Arkivkode	Dato
200301414	200300569-5	008	22.04.2003

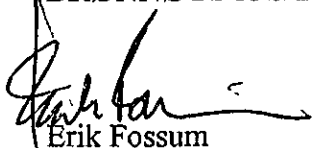
Høring - utredning fra Statsbudsjettutvalget: "Hva koster det" - bedre budsjettering og regnskapsføring i staten"

Vi viser til departementets høringsbrev av 13. februar 2003

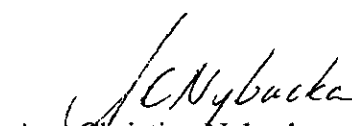
Brønnøysundregistrene ser det som positivt med overgang til et periodiseringsprinsipp. Fokus kan da bli virksomhetens virkelige kostnader og gebyrinntekter/saksmengder som grunnlag for effektivitetsmålene. Brønnøysundregistrene har forøvrig ingen merknader til forslaget. Vi antar at forvaltningen får en grundig innføring i de nye prinsippene og tilstrekkelig tid til omstilling.

Med hilsen

BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Erik Fossum
direktør

Ann-Christine Nybacka
avd.dir

Saksbehandler: Ulf Skipsfjord

Det kgl. Nærings- og handelsdepartement
postboks 8014 Dep

0030 Oslo

Deres ref.:
200301414-2/BEJ

Vår ref.:

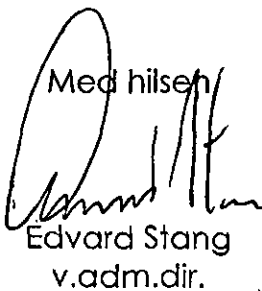
Dato:
15. april 2003

HØRING - STATSBUJSJETTUTVALGET

Ut fra GIEKs system som nettobudsjettert forvaltningsbedrift som benytter regnskapsprinsippet tilpasset rammebetingelsene, vil det neppe by på problemer eller særlige ekstra kostnader med å innføre periodiseringsprinsippet generelt.

Det anses også som en fordel at budsjettering og fastsettelse av rammebetingelser gjøres i et flerårig perspektiv. Dette var regelen for GIEK for en del år tilbake, og det var gode erfaringer med det.

For vår drift vil det neppe være mulig med meget detaljert nivå, men flerårig budsjettering vil styrke synliggjøringen av driftsforutsetningene, gi fleksibilitet og forutsigbarhet for bedrifter og banker som arbeider med prosjekter over lang tid.

Med hilsen

Edvard Stang
v.adm.dir.

BERGVESENET

MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 200301414-2/BEJ

Vår ref.: BV utg. 0450/03 PZB/BK Dato: 11.04.2003
Sak nr. HD/03

UTREDNING FRA STATSBUJSJETTEUTVALGET: "HVA KOSTER DETTE? – BEDRE BUDSJETTERING OG REGNSKAP I STATEN" – HØRING

Det vises til Deres oversendelse av 13.02.03.

Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (Bergvesenet) er positiv til utvalgets tilrådning om at det åpnes for å fatte flerårige budsjettvedtak for enkelte, nærmere utvalgte prosjekter.

Utover dette har ikke Bergvesenet merknader til utredningen.

Med hilsen

Per Zakken Brekke
bergmester